

DEMOS MEDIA

Dijasporom jačajmo Hrvatsku ! Državna politika i praksa ...

Objavio [DemosMedia](#) u 13. srpnja 2022. Tagovi Kategorija

NAJNOVIJE

foto: Vlada RH

Aktualno Crna kronika

Hrvatska Vijesti

VIDEO: Novi požar u Crikvenici, gasi ga i kanader...

9. KOLOVOZA 2022.

Aktualno Hrvatska

Politika Vijesti

Dramatične snimke: Ljudi bježe po cesti, ina njih požar

Razgovarati danas o odnosu Hrvatske prema dijaspori nije isto kao prije nekoliko godina niti će biti isto za nekoliko godina jer se brzina promjena na globalnoj razini reflektira na svaki

FACEBOOK

Pravila o privatnosti - Uvjeti

segment društva pa tako i na međusobne odnose te stalno traži nova rješenja. U kontekstu navedenog i sam pojam dijaspore se promijenio, u smislu povezanosti sa matičnom zemljom koja više nije simbolična i kulturološka, već se tijekom proteklih desetljeća razvijala kako bi uspostavila snažne političke i gospodarske veze, što potvrđuju i neke zemlje koje su posljednjih trideset godina sustavno radile na strategiji i politici odnosa sa svojim dijasporama.

Unatoč napretku o kojem ćemo nešto kasnije reći, službena hrvatska politika godinama nije imala cjelovitu politiku i koordiniranost, u smislu korištenja razvojnog potencijala iseljeničtva. Izostajalo je i zajedničko suglasje oko vremenskih linija prošlosti, sadašnjosti i budućnosti, nacionalna identifikacija i vrijednosti koje su se afirmirale uspostavljanjem samostalnosti Hrvatske odjednom slabe, a pojam domoljublja poprima krivu konotaciju, događa se privatizacija, rasprodaju se banke i poduzeća, povećavaju se dugovi, izostaje institucionalna prilagodba, politička kultura u promjenama i u konačnici sama vizija budućnosti. I svojevrsna indiferentnost koja sam po sebi već u početku zatire svaku ideju i plan, zasigurno je doprinijela ovakvoj slici.

Ovakva događanja i pristup iznjedrili su i dugoročno nepovjerenje prema Hrvatskoj. Prema istraživanju Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar iz 2009. godine, 44 posto ispitanika imalo je izrazito negativno mišljenje o Hrvatskoj, a njih 39,9 posto negativno. Rezultati tog istraživanja, kako se u nastavku navodi na prvu djeluju poražavajuće, međutim jasno je kako je riječ o percepciji situacije u Hrvatskoj, posebice hrvatskoga vodstva, a ne Hrvatske kao države, domovine (Hrvatsko iseljeničtvo i domovina, Razvojne perspektive).

Umjesto potrebnog kontinuiteta u odnosu hrvatske politike prema dijaspori, prolazilo se kroz određene faze i oblike odnosa, a volja i postojanost nije se očitavala. Ako, recimo hrvatsku dijasporu dovedemo u korelaciju s pojmom postojanosti i ljubavi prema domovini te činjenici da je ista iznjedrila materijalne, moralne, kulturne i političke potpore domovini kada je to bilo najpotrebnije, dijaspora je u osnovi još uvijek tu, sa svim navedenim elementima. Ako u korelaciju dovedemo njenu snagu u ekonomskom razvoju, stvaranju novih poslova, razvoju poduzetništva, znanstvenog i tehnologijskog sektora, obrazovnog te razvoju cjelokupnog društva, ona je stvarna i voljna. Pitanje koje se postavlja – zašto je u Hrvatskoj izostala ta ljubav i postojanost, kao i volja za prepoznavanjem potencijala dijaspore.

Razlozi ovakvog odnosa i pristupa su višestruki, ali prije svega leže u društveno-političkoj tranziciji, odnosno društvenoj preobrazbi koja se odvijala u uvjetima globalnih promjena, i kroz koju je Hrvatska prolazila i još uvijek prolazi kada govorimo o napuštanju nasljeđa prošlosti, odnosno promjene obrasca ponašanja i same strukture svijesti. Pokušaji da se nakon uspostave samostalne Hrvatske kozmetičkim promjenama prekine nasljeđe komunističkog režima bilo je, jednostavno rečeno nemoguće. Transgeneracijska ostavština ostavila je svoje tragove, a sraz između prošlosti i uspostave demokratskog sustava tražio je promjenu generacija, a sami time i novu svijest koja će proizaći iz te iste demokracije. Dok su se promjene na globalnoj razini u jačanju veza sa dijasporom događale, mi smo tapkali na mjestu, a potreban strateški cilj jačanja i razvoja hrvatskog zajedništva te gospodarski i opći napredak je stajao. Ovdje trebamo i napomenuti da smo danas opet suočeni s novim izazovima koje donosi globalizam i koji otežava stabiliziranje pitanja nacionalnog identiteta.

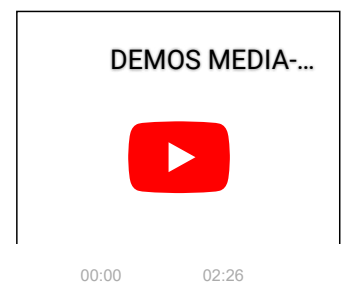
Kako bi slikovitije prikazali tadašnji odnos Hrvatske prema dijaspori koji ima i elemente sadašnjosti, percepciju same dijaspore, ali i njihovo domoljublje, vezat ćemo se na dijelove iz dva intervjua koja je autorica napravila 2011. godine.

U prvom intervjuu sa dr. povijesnih znanosti Ante Čuvalom, čovjekom čiji su životni put usmjerile dvije odrednice: emigrant i akademski građanin. Dr. Čuvalo predavao je nekoliko godina na Ohio State University, a potom 20 godina na Joliet Collegeu. Objavio je, uglavnom na engleskom jeziku više članaka i četiri knjige o Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Choice, stručni časopis za akademske knjižnice njegovu je knjigu "Historical Dictionary of Bosnia and Herzegovina" uvrstio među najbolje knjige te vrste objavljene u Americi 1997. godine. Više godina bio je tajnik i predsjednik Udruge za hrvatske studije i urednik njezina glasila, potpredsjednik Hrvatske akademije u Americi, član Američke slavističke udruge. Sedamdesetih godina, od Hrvata diljem svijeta tri puta je biran u Sabor Hrvatskog narodnog vijeća. Na pitanje o dijaspori, odnosno odnosu prema istoj dr. Čuvalo odgovara:

"Ti odnosi su prolazili kroz nekoliko etapa i možemo ih sagledavati u više oblika: osobni odnosi, skupni, organizirani kroz udruge i ustanove, gospodarski, kulturni, odnosi prema vladama i državama itd. Kroz sve to najjača nit tih odnosa na strani dijaspore je ljubav za domovinu, i to

NAŠ YOUTUBE
KANAL

KOLUMNNE

[Kolumne](#) [Vijesti](#)

Medijska pismenost-ovisnost o internetu

5. KOLOVOZA 2022.

[Aktualno](#) [Hrvatska](#)

[Kolumne](#) [Vijesti](#)

Dijasporom jačajmo Hrvatsku – zaključak s osvrtnom na

ne samo na riječi nego i na djelu. Najvidljiviji izljev te ljubavi bio je tijekom Domovinskog rata. Tada se uistinu osjetilo duhovno i djelatno jedinstvo domovine i iseljeničtva. Ali onda vrlo brzo Hrvati izvan Hrvatske postaju stranci, čak i ako imaju i državljanstvo RH. Bilo je za očekivati da odnosi ne mogu ostati kao do Oluje, ali ne vjerujem da je itko očekivao da će se ovako brzo ohladiti. Razlog tome nije da se iseljeničtvo umorilo i istrošilo pomažući za vrijeme ratnih godina. Iseljeničtvo je vjerujem danas bogatije nego onda. Moraju biti neki drugi razlozi za ovakav hladan tuš na te, ne tako davno tople odnose. Napomenimo neke od njih....U samom početku današnje hrvatske države odnosi između onih na vlasti i iseljeničtva nisu bili postavljeni na dobrim ustavnim temeljima. Krenulo se stranačkom stranputicom, a onda umjesto da se stvari popravljaju i da Hrvati u svijetu budu u svakom pogledu istinski partneri u čuvanju i razvoju domovine oni su bili sve više i više marginalizirani. Ukratko, Hrvati izvan Hrvatske su ostali na cjedilu, uglavnom obespravljani. Njihov glas se malo čuje i još manje uvažava. Da se ne bi krivo shvatilo, dijaspora ne traži ništa od Domovine osim da bude prihvaćena kao njezin živi dio. Za dijasporu se ne treba nitko iz Zagreba brinuti, nego s njom surađivati i uvažavati je, a da ne bude u nečijoj milosti, treba joj definirati prava i dužnosti. Budite sigurni, onda će uvijek više nego ispuniti svoje dužnosti prema domovini i hrvatskom narodu. Jedan od glavnih razloga za današnji hladan odnos između domovine i dijaspore su u prvom redu političari, a zatim gospodarska i dijelovi kulturne elite, te mediji, što je opet sve vezano s politikom" ..."

Naime, dobar dio političara smatra dijasporu politički opasnom, ne radi nekakve radikalne ideologije, nego bi ona mogla postati politička snaga koju oni ne mogu kontrolirati"... Da je kako nije, ulaganja iz dijaspore su mogla i još mogu biti puno veća. Ali svi znamo kako je išla privatizacija. Najmanje pošteno! Ogromna većina onih koji su mogli uložiti u Hrvatskoj nisu htjeli uskakati u mutno. Bilo i onih iz dijaspore koji su voljeli mutne vode i u njima nešto ulovili, ali to su bile iznimke. Svi pravi ulagači žele vidjeti pravnu zaštitu svog kapitala i jasna pravila igre, a ne beskrajne birokratske zavrzlake."

Iz intervjua te iste godine, Ante Žanetić, legendarni nogometaš (1960. proglašen najboljim desnim halfom u Europi, a iste godine engleski sportski časopis World Soccer sastavio je listu najboljih igrača na svijetu te uvrstio i ime Žanetića) koji je emigrirao u Australiju, na pitanje kako ste u Australiji doživjeli stvaranje hrvatske države i koliko je bila jaka uloga dijaspore, Žanetić između ostalog odgovara: ..."Budući sam bio direktor jedne velike australske banke, za koju sam radio više od 35 godina, bio sam svjedok neizmjerne ljubavi australskih Hrvata prema Domovini, kada su se podizali zajmovi, kuće stavljale pod hipoteku, a taj pozajmljeni novac slao se u Domovinu.. Za veliku zahvalnost, opet smo samo dijaspora."

Bogato životno iskustvo, trnovit put u tuđini, ljubav prema domovini daju i pravo da dijaspora bude korektor državnoj politici koja se vodila i vodi, iako im i sama hrvatska javnost to često osporava, posebno u vrijeme izbora kada se razvije žestoka polemika oko prava glasa. Ovakve reakcije, uglavnom su rezultat nepoznavanja i nerazumijevanja povijesti i uloge dijaspore. Međutim, taj korektor ili kritiku dijaspore, posebno kada je ponavljajuća treba gledati kao prostor za razmišljanje o unapređenju odnosa.

U kontekstu navedenog, treba imati na umu da je starija generacija hrvatskih iseljenika sklonija kritici, vraćanju prošlosti zbog osobnih iskustava koja su imali u bivšem sustavu, za razliku od mladih koji nisu opterećeni prošlošću i koji, ako ne realnije tada, sigurno na noviji pa i potreban način sagledavaju današnji svijet te imaju drugačiju percepciju.

Kroz zakonske okvire, osnivanje Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH, kao središnje tijelo nadležno za odnose s Hrvatima izvan RH, kroz osnivanje Savjeta Vlade Republike Hrvatske, dobivanje hrvatskog državljanstva, uvođenja statusa Hrvata bez hrvatskog državljanstva (Hrvatska je bila prva zemlja u Srednjoj i Istočnoj Europi koja je upotrijebila institut državljanstva u povezivanju s Hrvatima izvan domovine), brigu o Hrvatima izvan domovine i jačanje njihovih zajednica, kroz program financiranja posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske: program potpore hrvatskoj nacionalnoj manjini u 12 europskih država, program potpore hrvatskim zajednicama u iseljeničtvu, program stipendiranja studenata pripadnika hrvatskog naroda, program učenja hrvatskog jezika u RH dobivanje hrvatskoga državljanstva, kroz mjere i aktivnosti pri povratku i useljavanju, kroz poticanje ulaganja u proizvodnju i turizam, promicanje izvoza hrvatskih proizvoda...hrvatska politika je nesporno napravila napredak.

Međutim, u kontekstu globalnih kretanja i sagledavanja važnosti uloge dijaspore, iseljavanja stanovništva, depopulacije, ugrožavanja socijalne mirovinske i zdravstvene, zaštite od nezaposlenosti pred Hrvatskom je puno posla kako bi jačanjem partnerskog odnosa s dijasporom u ovim izazovnim vremenima lakše našla i potrebne odgovore. Za to, prije svega potrebna je nova paradigma razmišljanja i shvaćanja realnosti te redefiniranje odnosa sa dijasporom.

Piše Snježana Nemeč-demos media

OVAJ PROJEKT FINACIRAN JE SREDSRVIMA ZA POTICANJE NOVINARSKO IZVRSNOSTI
AGENCIJE ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE

DemosMedia

Slični članci

5. kolovoza 2022. ▶

FOTO:
UNSPLASH/ILUSTRACIJA

**Medijska pismenost-
ovisnost o internetu**

⌘ Opširnije

29. srpnja 2022. ▶

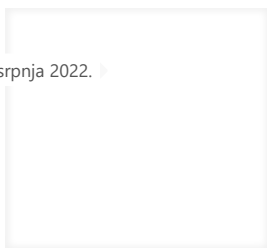

FOTO: SCREENSHOT/YT

**Dijasporom jačajmo
Hrvatsku – zaključak s
osvrtnom na recentne
događaje....**

⌘ Opširnije

26. srpnja 2022. ▶

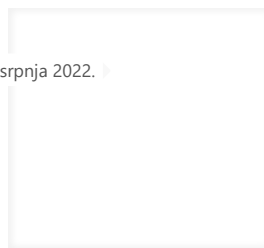

FOTO: SCREENSHOT/N1

**Dijasporom jačajmo
Hrvatsku ! Stjepan
Šterc: Osnovna je ocjena
odnosa službene
hrvatske državne
politike svedena samo
na formalizam ...**

⌘ Opširnije